

el acceso a recursos como la tierra, los créditos, la tecnología, etc. de igual forma para hombres y mujeres.

A pesar de que la investigación de Sachs está centrada en los EUA, la metodología empleada y su visión feminista pueden ser perfectamente válidas en nuestro país, donde la mujer ha tenido y tiene un papel muy importante en la agricultura. Por ello, este libro abre las puertas a una visión más amplia de los estudios agrarios teniendo en cuenta la otra mitad de la población: las mujeres.

Gemma Cànoves Valiente

Teaching Geography for a Better World (1986), Edició a càrrec de J. Fien i R. Gerber, Brisbane, Australian Geography Teachers Association, en col·laboració amb Jacaranda Press.

Aquesta obra és el recull dels treballs presentats a la Conferència de l'Australian Geography Teachers Association (AGTA), celebrada a Brisbane el mes de gener de 1986. El tema d'aquesta conferència és el que dona títol a l'obra, on es recullen catorze treballs agrupats en tres grans seccions: reflexió ideològica, comunicacions sobre activitats pràctiques i conclusions generals. La presentació general va signada pels professors J. Fien i R. Gerber, editors de l'obra, els quals defineixen els treballs com a «un intent de proporcionar elements de motivació, idees i procediments als mestres que han començat a treballar amb els seus alumnes per tal de fer possible un món millor real en les seves classes i en la seva vida». L'obra està fonamentalment dirigida als

professors de geografia del cicle de dotze a setze anys, i tots els autors són professionals de la docència o bé membres d'institucions de recerca que tenen àrees relacionades amb l'educació, com el Center for Peace Studies, a Gran Bretanya, o el Southwest Institute for Research on Women d'Arizona, als EUA.

En la secció de reflexió ideològica es recullen tres articles: «Ensenyar geografia per a un món millor» de D. Hicks, «Geografia, ciutadania i educació política» de J. Huckle i «La geografia de la desocupació: hi ha un món millor?» de R. Towell. En tots es mostra la preocupació per la formació integral dels alumnes com a ciutadans, perquè puguin adquirir una capacitat crítica davant de la societat i puguin esdevenir subjectes responsables i actius davant dels grans problemes que caracteritzen el nostre món. Els autors es demanen quina pot ser l'aportació de l'educació geogràfica pel que fa aquests objectius. En definitiva, tots tres coincideixen en la necessitat de proporcionar als alumnes una educació geogràfica, i no solament d'ensenyar-los geografia en el sentit estrictament acadèmic. Remarquen com aquesta educació pot ajudar a desvetllar les actituds i els valors en el procés educatiu i a plantejar-se interrogants en l'anàlisi dels fenòmens que es produeixen en l'espai mundial.

A la segona part es recullen les propostes d'unitats didàctiques a l'entorn d'alguns temes escollits per la seva significació, com ara els drets humans, el Tercer Món, l'esport, el paper de la dona, les àrees en conflicte bèl·lic, les minories ètniques i culturals, les catàstrofes naturals i humanes, els problemes ecològics, etc. Cada article conté una introducció teòrica en la qual es justifica l'elecció del tema, una aportació des del punt de vista

geogràfic, una unitat didàctica desenvolupada, amb materials i propostes de treball per als estudiants, i una àmplia bibliografia. Els col·laboradors d'aquesta part del llibre són J. Burnley, R. Pettman, B. McElroy, T. Swee-Hin, L. Daws, I. Stehbins, N. Gough i J. Williamsom-Fien, d'Austràlia; J. Hucke, J. Bale i D. Hicks, de la Gran Bretanya, i J. Monk, dels Estats Units.

La darrera part del llibre és un article de B. Cox titulat «Reflexions sobre l'ensenyament de la geografia per a un món millor». Aquest article és la síntesi de les intencions de tota l'obra. S'hi analitza el paper que tradicionalment ha desenvolupat la institució escolar com a formadora de força de treball i la seva actitud conformista respecte de les estructures socials actuals. Cox és partidari d'una nova educació que permeti als adolescents de prendre consciència que el món actual es caracteritza per les desigualtats resultants d'un determinat exercici del poder i de la seva concentració en una minoria. Al mateix temps, és un intent de definició del concepte «geografia per a un món millor», i assenyalava la interdependència de totes les ciències socials i la necessitat del treball conjunt per a un objectiu comú.

Aquests treballs s'inscriuen plenament en el corrent radical que, des del final de la dècada dels 70, ha començat a introduir-se entre els professionals de l'ensenyament de la geografia en l'àmbit anglosaxó, molt preocupats per l'academicisme i pels déficits, especialment ideològics però també educatius en general, d'unes programacions i d'uns exàmens de nivell oficials que s'allunyaven cada vegada més dels centres d'atenció dels alumnes i que no contribuïen a la seva formació integral, per la qual cosa feien

la tasca del professor cada cop més difícil, i fins i tot estèril.

Aquest corrent, més conegut entre nosaltres a través de les publicacions de Gran Bretanya, té una àmplia difusió a Austràlia, on la revista *Geographical Education* és el seu millor portanveu com a òrgan de comunicació de la Australian Geography Teachers Association. El llibre que es presenta és una bona mostra d'això; és una obra altament suggestiva, i aporta una gran quantitat d'idees noves per a treballar a l'aula, però és, sobretot, una declaració de principis i una alternativa en l'orientació de l'ensenyament de la geografia que cal tenir en compte.

Maria Villanueva i Margalef